EVGENI TANCHEV
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2021. július 15.[1]

C-370/20. sz. ügy

Pro Rauchfrei e.V.
kontra
JS e.K.

(a Bundesgerichtshof [szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„2014/40/EU irányelv – A dohánytermék minden csomagolási egységén és bármely gyűjtőcsomagon szereplő egészségvédő figyelmeztetés – Dohányárusító automata – A 2. cikk 40. pontja – A »forgalomba hozatal« fogalma – A 8. cikk (3) bekezdése – A figyelmeztetések »egyéb eszközzel való eltakarásának« tilalma – A 8. cikk (8) bekezdése – A csomagolási egységek és bármely gyűjtőcsomag az Európai Unióban a fogyasztókhoz szóló »képeinek« fogalma”

1. Az alapeljárás áruautomatán keresztül értékesített dohánytermékek címkézésére és csomagolására vonatkozik. A 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv[2] előírja, hogy a dohánytermék minden csomagolási egységén az ezen irányelvben meghatározott egészségvédő figyelmeztetés szerepeljen. Ezen irányelv 8. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy e figyelmeztetések teljes egészében látható módon szerepeljenek, ideértve azt is, hogy azokat semmilyen formában nem takarhatják el bizonyos eszközök. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) előtt felmerült kérdés arra irányul, hogy amennyiben a cigarettacsomagokon szereplő egészségvédő figyelmeztetések nem láthatók, ha a csomagokat áruautomatában helyezték el, akkor ezzel megsértették-e a figyelmeztetések eltakarásának tilalmát. Ahhoz, hogy ez a helyzet álljon fenn, az áruautomatát például azokkal a csomagolóanyagokkal és tasakokkal együtt, amelyekre ezen irányelv 8. cikkének (3) bekezdése kifejezetten hivatkozik, a figyelmeztetéseket eltakaró eszköznek kellene tekinteni, ami megkérdőjelezhető.

2. A kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy megsértették-e a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdésében foglalt azon szabályt, hogy a csomagolási egységek és bármely gyűjtőcsomag *képein* egészségvédő figyelmeztetéseknek is szerepelniük kell. Az alapeljárásban szereplő áruautomata kiválasztógombjai különböző cigarettamárkák képeit ábrázolják. A kérdés

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] A tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i irányelv (HL 2014. L 127., 1. o., helyesbítések: HL 2015. L 150., 4. o; HL 2016. L 40., 16. o.; HL 2018. L 307., 27. o. és HL 2019. L 255., 7. o.).

az, hogy e képek tekinthetők-e ezen irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képeknek, amely esetben azokon egészségvédő figyelmeztetéseknek kellene szerepelniük, azonban ilyen nincs rajtuk.

3. Ezért a jelen ügy lehetőséget kínál a Bíróság számára, hogy a dohányárusító automatával kapcsolatban az arra irányuló követelmény terjedelmére vonatkozóan határozzon, hogy nemcsak a dohánytermék minden csomagolási egységén, hanem e csomagolás képein is fel kell tüntetni a 2014/40 irányelvben meghatározott egészségvédő figyelmeztetéseket.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

4. A 2014/40 irányelv 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

40. »forgalomba hozatal« a termék – fizetés melletti vagy fizetés nélküli – hozzáférhetővé tétele az unióbeli fogyasztók számára, többek között távértékesítéssel is, tekintet nélkül a termék gyártásának helyére; határokon átnyúló távértékesítés esetében a terméket abban a tagállamban forgalomba hozott terméknek tekintik, ahol a fogyasztó tartózkodik;

[…]”

5. A 2014/40 irányelv 8. cikke a következőképpen szól:

„(1) A dohánytermék minden csomagolási egységén és minden gyűjtőcsomagon az e fejezetben meghatározott egészségvédő figyelmeztetésnek kell szerepelnie annak a tagállamnak a hivatalos nyelvén vagy nyelvein, amelyben a terméket forgalomba hozzák.

[…]

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az egészségvédő figyelmeztetések eltávolíthatatlan nyomtatással, letörölhetetlenül és teljes egészében látható módon szerepeljenek a csomagolási egységeken és minden gyűjtőcsomagon, ideértve azt is, hogy azokat részben vagy egészen semmilyen formában nem takarhatja el, illetve nem zavarhatja meg semmilyen adójegy, árcédula, biztonsági elem, csomagolóanyag, tasak, doboz vagy egyéb eszköz, amikor a dohánytermék forgalomba kerül. A cigarettától, illetve a tasakos kiszerelésű cigarettadohánytól eltérő dohánytermékek csomagolási egységein az egészségvédő figyelmeztetések matrica felragasztásával is rögzíthetők, feltéve, hogy a matrica a felragasztás után nem távolítható el a csomagolásról. Az egészségvédő figyelmeztetésnek a csomagolási egység kinyitásakor érintetlennek kell maradnia, kivéve a felpattintható (flip-top) fedelű dobozok esetében, amelyeken az egészségvédő figyelmeztetés a kinyitáskor megbontható ugyan, de csak oly módon, hogy a szöveg, a képek és a leszokással kapcsolatos információk grafikai egységessége és láthatósága megmaradjon.

[…]

(8) A csomagolási egységeken és bármely gyűjtőcsomagon szereplő, az Unióban a fogyasztókhoz szóló képeknek [helyesen: A csomagolási egységek és bármely gyűjtőcsomag az Unióban a fogyasztókhoz szóló képeinek] meg kell felelniük e fejezet rendelkezéseinek.”

B. A német jog

6. A Verordnung über Tabakerzeugnisse und verwandte Erzeugnissének (a dohánytermékekről és a kapcsolódó termékekről szóló rendelet, a továbbiakban: TabakerzV) „A dohánytermékek címkézésére vonatkozó általános rendelkezések” című 11. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A következő általános követelmények a 12–17. §-ban hivatkozott egészségvédő figyelmeztetés kialakítására és dohánytermékek csomagolásán és gyűjtőcsomagján történő feltüntetésére vonatkoznak: Egészségvédő figyelmeztetések

[…]

4. részben vagy egészen semmilyen formában nem takarhatók el, illetve nem zavarhatók meg a forgalomba hozatalkor, beleértve az értékesítésre való kínálást; felpattintható (flip-top) fedelű csomagok esetében, amelyeken az egészségvédő figyelmeztetés kinyitáskor megbontható, de csak oly módon, hogy a grafikai egységesség és láthatóság megmaradjon,

[…]

(2) A csomagolások és bármely gyűjtőcsomag az Európai Unióban a fogyasztókat célzó promóciós tevékenységeket szolgáló képeinek meg kell felelniük ezen alfejezet rendelkezéseinek.”[3]

II. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7. JP két szupermarketet üzemeltet Münchenben (Németország). Ezen áruházak pénztárainál az alperes cigarettát kínált eladásra 2017. május 20. után az alábbi képen szereplő áruautomatában (a továbbiakban: szóban forgó áruautomata):

[3] A TabakerzV 11. §-ának (2) bekezdésében hivatkozott „alfejezet” a TabakerzV 3. alfejezete, amely a csomagolásra és figyelmeztetésekre vonatkozik.

8. A szóban forgó áruautomatában tárolt cigarettacsomagok nem voltak láthatók a vevő számára. Az áruautomatán elhelyezett kiválasztógombokról felismerhetők voltak ugyan a különböző cigarettamárkák, azokon nem szerepeltek azonban a jogszabályban előírt egészségvédő figyelmeztetések.

9. Az értékesítésre úgy került sor, hogy a vevő először megkérte a pénztárost, hogy tegye hozzáférhetővé az áruautomatát, majd megnyomta az általa kívánt cigarettamárka kiválasztógombját. A gomb megnyomására a cigarettacsomag az automata kiadószerkezetéből a pénztárszalagra került. A cigarettacsomag kifizetésére ezt követően a pénztárnál került sor, ha a vevő továbbra is meg kívánta vásárolni azt. Az áruautomatán keresztül történő értékesítés e módja a lopások és a fiatalkorúaknak való értékesítés megakadályozását szolgálta.

10. A Pro Rauchfrei e.V. nonprofit szervezet keresetet nyújtott be a Landgericht München I-hez (müncheni I. sz. regionális bíróság, Németország), amelyben elsődlegesen azt kérte, hogy szankció terhe mellett tiltsák el JS-t dohánytermékek, különösen cigaretták értékesítésre oly módon történő kínálásától, hogy a csomagolási egységeken és gyűjtőcsomagjaikon feltüntetett egészségvédő figyelmeztetések el vannak takarva, amint az a fenti 8. és 9. pontban szerepel. Másodlagosan a Pro Rauchfrei az kérte, hogy JS-t szankció terhe mellett tiltsák el dohánytermékek, különösen cigaretták értékesítésre oly módon történő kínálásától, hogy olyan képeket jelenít meg, amelyeken a csomagolási egységeken nem szerepelnek egészségvédő figyelmeztetések, olyan képek helyett, amelyeken a csomagolási egységeken szerepelnek ilyen figyelmeztetések meg, amint az az említett pontokban szerepel.

11. 2018. július 5-i ítéletével a Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság) elutasította a keresetet.

12. 2019. július 25-i ítéletével az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság, Németország) elutasított a Pro Rauchfrei Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság) ítéletével szemben benyújtott fellebbezését.

13. A Pro Rauchfrei az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság) ítéletével szemben felülvizsgálat iránti kérelmet (*Revision*) nyújtott be a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) előtt.

14. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy véli, hogy a felülvizsgálati kérelem (*Revision*) eredményessége a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdése első mondatának és 8. cikke (8) bekezdésének értelmezésétől függ. Az eljárást ezért felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„(1) Magában foglalja-e a [2014/40 irányelv] 8. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében vett forgalomba kerülés fogalma a dohánytermékek áruautomatán keresztül olyan módon történő kínálását, hogy az automatában található cigarettacsomagokon szerepelnek ugyan a jogszabályban előírt figyelmeztetések, a cigarettacsomagok azonban a fogyasztó számára először nem látható módon vannak elhelyezve az automatában, és az azokon található figyelmeztetések csak akkor válnak láthatóvá, amikor az előtte a pénztáros által hozzáférhetővé tett automatát a vevő működésbe hozza, és a cigarettacsomag ezáltal még a fizetés előtt a pénztárszalagra kerül?

(2) Kiterjed-e a figyelmeztetések »egyéb eszközzel való eltakarásának« a [2014/40 irányelv] 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma arra az esetre, amikor az áru automata útján történő bemutatása során a dohánytermék csomagolásának egészét eltakarják?

(3) Akkor is megvalósul-e a [2014/40 irányelv] 8. cikkének (8) bekezdésében foglalt »a csomagolási egységeket ábrázoló képek« tényállási elem, ha az ábra nem az eredeti csomagolás valósághű ábrázolása ugyan, a fogyasztó azonban kialakítása – körvonalai, arányai, színei és logója – alapján egy dohánytermék csomagolásával társítja a képet?

(4) A felhasznált ábrától függetlenül már az is elegendő-e a [2014/40 irányelv] 8. cikkének (8) bekezdése szerinti követelmények teljesüléséhez, ha a fogyasztónak az adásvételi szerződés megkötését megelőzően lehetősége nyílik arra, hogy megtekinthesse az előírt figyelmeztetésekkel ellátott cigarettacsomagokat?”

15. Írásbeli észrevételeket JS és az Európai Bizottság terjesztett elő. A jelen ügyben nem került sor tárgyalás tartására.

III. Értékelés

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

16. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata értelmében vett „forgalomba kerülés” fogalma magában foglalja-e a cigarettacsomagok áruautomatán keresztül olyan módon történő kínálását, hogy e csomagok a fogyasztó számára először nem látható módon vannak elhelyezve az

automatában, így az azokon található figyelmeztetések csak akkor válnak láthatóvá, amikor az automatát a vevő működésbe hozza, és a cigarettacsomag még a fizetés előtt a pénztárszalagra kerül.

17. Amint az a fenti 1. pontban említésre került, a dohánytermék minden csomagolási egységén és bármely gyűjtőcsomagján a 2014/40 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerint az ezen irányelv II. címének II. fejezetében meghatározott egészségvédő figyelmeztetésnek (a továbbiakban: előírt egészségvédő figyelmeztetés) kell szerepelnie. Ezen irányelv 8. cikkének (3) bekezdése többek között meghatározza, hogy e figyelmeztetéseket bizonyos elemek részben vagy egészen semmilyen formában nem takarhatják el, illetve nem zavarhatják meg.

18. Megjegyzem, hogy mind az előírt egészségvédő figyelmeztetés feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget, mind pedig az eltakarásuk és megzavarásuk tilalmát a 2014/40 irányelv 8. cikkének (3) bekezdése szerint csak akkor kell alkalmazni, „amikor a dohánytermék forgalomba kerül”[4]. A „forgalomba hozatal” fogalmát a 2014/40 irányelv 2. cikkének 40. pontja a következőképpen határozza meg: „a termék – fizetés melletti vagy fizetés nélküli – hozzáférhetővé tétele az unióbeli fogyasztók számára, többek között távértékesítéssel is, tekintet nélkül a termék gyártásának helyére; […]”.

19. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében tehát arra keres választ, hogy a jelen ügyben a cigarettacsomagot úgy kell tekinteni, hogy forgalomba hozták: i. ha a szóban forgó áruautomatán keresztül, azaz a vásárlási döntést megelőzően kínálták értékesítésre; vagy ii. amikor a csomag a fizetést követően fizikailag az eladótól a vevő birtokába kerül.

20. Meg kell jegyeznem, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság) úgy vélte, hogy a cigarettacsomagok áruautomatán keresztül történő értékesítésre való kínálása nem tartozik a 2014/40 irányelv hatálya alá, mivel e kiszerelés „értékesítési módozatot” képez, amelyet ezen irányelv (48) preambulumbekezdése szerint nem harmonizál.[5] Ezért úgy vélem, hogy mielőtt elemezném az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést, meg kell vizsgálni, hogy a 2014/40 irányelv alkalmazható-e a jelen ügyben.

1. A 2014/40 irányelvnek a jelen ügyre történő alkalmazhatóságáról

21. Úgy tűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az Oberlandesgericht Münchennel (müncheni regionális felsőbíróság) ellentétben arra az álláspontra hajlik, hogy a 2014/40 irányelvet alkalmazni kell. A kérdést előterjesztő bíróság különösen megjegyzi, hogy ezen irányelv (48) preambulumbekezdése ugyan utal arra, hogy 2014/40 irányelv nem harmonizálja a „belföldi reklámozásra” vonatkozó szabályokat, annak (43) preambulumbekezdése és 20. cikkének (5) bekezdése elektronikus cigaretták reklámozására vonatkozó szabályokat ír elő. A kérdést előterjesztő bíróság azt is megjegyzi, hogy a 2014/40 irányelv (60) preambulumbekezdése és címe szerint ezen irányelv többek között a dohánytermékek „kiszerelésére” vonatkozó szabályokat harmonizálja, ami úgy érthető, hogy az kiszerelésük körülményeire is vonatkozik.

[4] A 2014/40 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerint, „amelyben a terméket forgalomba hozzák”.

[5] Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint „[az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság)] megállapította, hogy a cigaretta csomagolási egységeinek a szóban forgó áruautomatában való készleten tartása csupán egy értékesítési módozatot képez. E bíróság szerint 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy ezen irányelv nemzeti szabályok közelítésére irányuló célja nem terjed ki az értékesítés módozataira és a reklámozásra. Ezért ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseit nem kellett alkalmazni a cigaretták áruautomatában történő – a jelen ügyben szóban forgó – értékesítésre való kínálására”.

22. E tekintetben JS előadja, hogy i. a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdése nem csak az elektronikus cigarettákra, hanem a dohánytermékekre is vonatkozik; ii. a cigarettacsomagok áruautomatán keresztül történő értékesítése e preambulumbekezdés értelmében vett értékesítési módozatot képez, és iii. ezért ez az értékesítés nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

23. A Bizottság ezzel ellentétes álláspontot képvisel. Azzal érvel, hogy míg a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdése szerint a dohánytermékek áruautomatán keresztül történő értékesítéséhez hasonló értékesítési módozatok tagállami hatáskörbe tartoznak, a dohánytermékeken feltüntetendő egészségvédő figyelmeztetések ezen irányelv hatálya alá tartoznak, amely azokat teljeskörűen harmonizálja. A Bizottság különösen azt hangsúlyozza, hogy az Európai Unió hatáskörrel rendelkezik azon nemzeti szabályok közelítésére, amelyek a belső piac működését szabályozó, a 2014/40 irányelv címkézésre vonatkozó rendelkezéseihez hasonló intézkedéseket kerülnek meg.[6]

24. A 2014/40 irányelv ugyanis álláspontom szerint alkalmazandó a jelen ügyre.

25. A 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdésének első mondata szerint „[e]z az irányelv nem harmonizálja […] a dohányfüstmentes környezetre, a *belföldi értékesítés módozataira, a belföldi reklámozásra* és a márkaépítésre vonatkozó szabályokat, és nem vezet be korhatárt az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok tekintetében”.[7]

26. Álláspontom szerint a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdésének első mondata kizárólag elektronikus cigarettákra és utántöltő flakonokra vonatkozik, nem pedig cigarettákhoz hasonló dohánytermékekre.[8] Először is azért, mert e mondat kifejezetten hivatkozik az „elektronikus cigarettákra és utántöltő flakonokra”. Másodszor az előző preambulumbekezdések – azaz a (36)–(47) preambulumbekezdés – mind a dohánytermékek említése nélkül hivatkoznak az elektronikus cigarettákra és a nikotintartalmú folyadékra.[9] Harmadszor, ezt megerősítik a 2014/40 irányelv előkészítő anyagai. Az Európai Unió Tanácsának elnöksége által megszövegezett dokumentum[10] arra utal, hogy az a)–m) preambulumbekezdések, amelyek megfelelnek a 2014/40 irányelv (36)–(48) preambulumbekezdésének, a 18. cikkre – jelenleg a 2014/40 irányelv „Elektronikus cigaretta” című 20. cikke – vonatkozó preambulumbekezdések. Különösképpen, hogy az (l) preambulumbekezdés szinte teljesen azonos a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdésével.

27. Függetlenül azonban attól, hogy a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdésének első mondata dohánytermékekre vonatkozik-e, ezen irányelv álláspontom szerint nem tekinthető úgy, hogy a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítésére vagy e termékek dohányárusító automatákon való reklámozására vonatkozó nemzeti szabályokat harmonizálja.

6 A Bizottság a 2000. október 5-i Németország kontra Parlament és Tanács ítéletre (C-376/98, EU:C:2000:544, 100. pont) hivatkozik.

7 Kiemelés tőlem.

8 A teljesség kedvéért megjegyzem, hogy az elektronikus cigaretták nem dohánytermékek. A 2014/40 irányelv 2. cikkének 4. pontja szerint a dohánytermékeknek „akár csak részben is dohányt” kell tartalmazniuk. Nem ez a helyzet az elektronikus cigaretták esetében, amelyek – amint azt a 2. cikk 16. pontja jelzi – „nikotintartalmú pára fogyasztását teszi[k] lehetővé”. Az elektronikus cigarettákat nem a 2. cikk 1. pontja által meghatározott dohány, azaz „dohánynövény levelei[nek] és más, feldolgozott vagy feldolgozatlan természetes részei[nek]” fogyasztását teszi lehetővé (lásd még: 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 37. és 38. pont).

9 Azonban a (42) és (45) preambulumbekezdés kivételével. A (42) preambulumbekezdés ugyanakkor az „e termékek” megfogalmazást használja, amelyet csak úgy lehet értelmezni, hogy az előző preambulumbekezdésben ismertetett termékekre, nevezetesen az elektronikus cigarettákra utal. Ezenfelül a (45) preambulumbekezdésben az emberi egészségre gyakorolt „vélt káros hatásokra” való hivatkozás a 20. cikk (9) bekezdését tükrözi vissza, amely kizárólag az elektronikus cigarettákra vonatkozik, és ugyanebben a preambulumbekezdésben a „védzáradékra” való hivatkozás a 20. cikk (11) bekezdésének felel meg, amely szintén csak az elektronikus cigarettákra vonatkozik.

10 Lásd: a 2013. december 17-i 17727/13 ANNEX sz. tanácsi dokumentum (15. oldalon).

28. Először is, a 2014/40 irányelv nem harmonizálja a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítésére vonatkozó nemzeti szabályokat. Valójában a 2014/40 irányelv 1. cikkében, amely részletezi ezen irányelv tárgyát, nincs utalás az áruautomatákon keresztül történő értékesítésre vagy bármely értékesítési módozatra.[11] Ezenfelül a 2014/40 irányelv hatásvizsgálata foglalkozott az áruautomatákon keresztül történő értékesítésekre vonatkozó tilalommal vagy korlátozással, és azt elvetette.[12] Végezetül a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítése a 2003/54/EK tanácsi ajánlás[13] hatálya alá esik, amely ezen ajánlás (16) preambulumbekezdése szerint a többek között a 2001/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[14] (amelyet mostanra hatályon kívül helyezett és felváltott a 2014/40 irányelv) hatálya alá tartozótól „eltérő", reklámozási, marketing és promóciós gyakorlattípusokkal foglalkozik. E tekintetben hivatkozni kell a 2003/54 ajánlás 1. cikkének c) pontjára, amely szerint a tagállamok számára ajánlott, hogy „a dohányárusító automatához való hozzáférést a dohánytermékek vásárlására a nemzeti jogban meghatározott kor feletti személyek által elérhető helyekre korlátozzák", vagy – ahol ilyen korhatár nincs – „más módon szabályozzák az ilyen automatákon keresztül értékesített termékekhez való hozzáférést".

29. Másodszor, a 2014/40 irányelv nem harmonizálja a dohánytermékek áruautomatákon való reklámozására vonatkozó nemzeti szabályokat. Valójában a 2014/40 irányelv 1. cikkében, amely részletezi ezen irányelv tárgyát, nincs utalás az áruautomatákon való, akármilyen reklámhordozó útján történő reklámozásra vagy a dohánytermékek bármiféle reklámozására. Ezenfelül a dohánytermékek áruautomatákon való reklámozása a 2003/54 ajánlás hatálya alá tartozik, amely – amint a fenti 28. pontban kifejtésre került – a 2014/40 irányelv hatálya alá nem eső reklámozási, marketing és promóciós gyakorlattípusokkal foglalkozik. E tekintetben utalni kell a 2003/54 ajánlás 2. cikkének d) pontjára, amely szerint a tagállamok számára ajánlott, hogy „a nemzeti alkotmányokkal vagy alkotmányos gyakorlatokkal összhangban tiltsák meg" „a belső és külső (dohányárusító automatákon való reklámozáshoz hasonló) reklámozási technikák alkalmazását".[15]

30. Mindezek után, bár a 2014/40 irányelv nem harmonizálja a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítésére vagy ezen automatákon való reklámozásra vonatkozó nemzeti szabályokat, ebből nem következik az, hogy ezen irányelv nem alkalmazható a jelen ügyre.

[11] Az 1. cikk d) pontjában a „dohánytermékek határokon átnyúló távértékesítése" kivételével, amely pontosabban „határokon átnyúló" értékesítési módozat, nem pedig „belföldi" megállapodás, mivel az a 2014/40 irányelv (48) preambulumbekezdésének első mondata szerint nem tartozik ezen irányelv hatálya alá.

[12] A Bizottság által készített 2012. december 19-i, a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslathoz (SWD (2012) 452 végleges) tartozó hatásvizsgálat (a továbbiakban: 2014/40 irányelv hatásvizsgálata). A 2014/40 irányelv hatásvizsgálata 1. részének 4.1. pontja szerint „a dohányárusító automatákra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítését elvetették a hatásvizsgálatban és a nyilvános konzultáció során. Ezt a szakpolitikai területet a szubszidiaritással kapcsolatos aggályok miatt, és az e területen már elért megfelelő előrehaladás figyelembevételével elvetették" (50. o.). Lásd még: a RAND Europe által készített, 2010. szeptemberi „Assessing the Impacts of Revising the Tobacco Products Directive" című tanulmány (a továbbiakban: RAND tanulmány). A RAND tanulmány szerint a Bizottság által előirányzott öt lehetőség közül három dohányárusító automatákra vonatkozó intézkedéseket tartalmazott: A 3. lehetőség arra irányuló intézkedéseket tartalmazott, hogy az „áruautomatákat fiatalkorúak számára elérhetetlenné tegyék", míg a 4. és 5. lehetőség „az áruautomaták teljeskörű tiltását" irányozta elő (lásd: 189., 219., 227. és 235. o.). A RAND tanulmány a z Európai Bizottság honlapján érhető el.

[13] A dohányzás megelőzéséről és a dohányzás elleni küzdelem javítására irányuló kezdeményezésekről szóló 2002. december 2-i tanácsi ajánlás (HL 2003. L 22., 31. o.)

[14] A tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerelésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló, 2001. június 5-i 2001/37/EK irányelv (HL 2001. L 194., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 147. o.). A 2003/54 ajánlás (9) preambulumbekezdése említi a 2001/37 irányelvet.

[15] Utalni kell a 2003/54 ajánlás (14) preambulumbekezdésére is, amely szerint az áruautomatákon „nem szerepelhet az értékesített termékek megjelöléséhez szigorúan szükségestől eltérő reklám".

31. Először is, a Bíróság elé terjesztett kérdés nem az, hogy a dohánytermékek áruautomatákon keresztül értékesíthetők-e, vagy sem, (vagy hogy a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítése korlátozható-e, vagy sem, az e termékek vásárlására előírt korhatárt betöltőt személyekre). A kérdés az, hogy *amennyiben a nemzeti jogszabály – amint, úgy tűnik, az Németország esetében fennáll – lehetővé teszi a dohánytermékek áruautomatákon keresztül történő értékesítését*, ezen automata egyrészt teljesen eltakarhatja-e a benne található dohánytermékeken feltüntetett, előírt egészségvédő figyelmeztetéseket, és másrészt megjelenítheti-e a kiválasztógombjain az e termékeknek az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket nem tartalmazó képeit. A kérdés a 2014/40 irányelv alkalmazási körébe tartozik, mivel ezen irányelv 1. cikkének b) pontja szerint ezen irányelv egyik célkitűzése azon nemzeti szabályok közelítése, amelyek „a dohánytermékek címkézésének és csomagolásának egyes vonatkozásai[ra]" vonatkoznak, „beleértve [az] […] egészségvédő figyelmeztetéseket" is. Semmi sem utal arra, hogy a dohánytermékek címkézése és csomagolása releváns „vonatkozásainak" harmonizálása e termékek meghatározott módokon történő értékesítésére korlátozódik.

32. Másrészt, a Bíróság elé terjesztett kérdés nem arra vonatkozik, hogy a dohányreklám engedélyezett-e, vagy sem. Arra sem vonatkozik különösen, hogy az áruautomatákon szerepelhet-e dohányreklám, vagy sem. A kérdés az, hogy *amennyiben a nemzeti jogszabály alapján – amint, úgy tűnik, az Németország esetében fennáll – dohányreklám áruautomatákon való elhelyezése megengedett*, a cigarettamárkák áruautomatán elhelyezett kiválasztógombokon megjelenített képei mellett szerepelniük kell-e az előírt egészségvédő figyelmeztetéseknek is. A kérdés a 2014/40 irányelv alkalmazási körébe tartozik, mivel ezen irányelv 1. cikkének b) pontja szerint ezen irányelv egyik célkitűzése azon nemzeti szabályok közelítése, amelyek a dohánytermékek csomagolási egységén megjelenő egészségvédő figyelmeztetésekre, valamint a 8. cikk (8) bekezdése szerint e csomagolási egység képeire vonatkoznak.

33. Arra a következtetésre jutok, hogy JS érvelésével szemben a 2014/40 irányelv alkalmazandó a jelen ügyre.

2. A dohánytermékek szóban forgó áruautomatán keresztüli kiszerelésének forgalomba hozatalnak való minősüléséről

34. Amint a fenti 19. pontban említésre került, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a jelen ügyben a cigarettacsomag akkor tekinthető-e forgalomba hozottnak, ha a szóban forgó áruautomatán keresztül kínálják értékesítésre, vagy amikor a csomag a fizetést követően fizikailag az eladótól a vevő birtokába kerül.

35. JS megállapítja, hogy attól függetlenül, hogy a 2014/40 irányelv alkalmazható-e a jelen ügyre, a dohánytermékek szóban forgó áruautomatában való készleten tartása nem tekinthető forgalomba hozatalnak.

36. A Bizottság úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdés általa történő elemzése fényében e kérdéssel nem kell foglalkozni. A Bizottság ugyanakkor előadja, hogy amennyiben a Bíróság nem ért egyet a 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének Bizottság által javasolt értelmezésével, azt lenne szükséges megállapítania, hogy a cigarettacsomagot egyértelműen forgalomba hozták akkor, amikor az a pénztárszalagra került. A kérdést előterjesztő bíróság feladat annak eldöntése, hogy a csomagot korábban hozták-e forgalomba, vagy sem.

37. Úgy vélem, hogy a cigarettacsomagot akkor hozzák forgalomba, amikor a szóban forgó áruautomatán keresztül értékesítésre kínálják.

38. A 2014/40 irányelv 2. cikkének 40. pontja tágan határozza meg a dohánytermékek „forgalomba hozatalának” fogalmát. Ahhoz, hogy a terméket forgalomba hozottnak lehessen tekinteni, elegendő, hogy azt az unióbeli fogyasztók számára hozzáférhetővé teszik.

39. Különösen, mivel a 2014/40 irányelv 2. cikkének 40. pontja nem tartalmaz fenntartást azon eszközök tekintetében, amelyekkel a terméket a fogyasztók számára hozzáférhetővé teszik; ezen eszközöket irrelevánsnak kell tekinteni. Így, amennyiben a dohányterméket a fogyasztók számára áruautomatán keresztül hozzáférhetővé teszik, e rendelkezés értelmében azt forgalomba hozzák. E tekintetében nem lényeges, hogy az Európai Parlament nem követte a Jogi Bizottságának a 2. cikk 40. pontjának módosítására vonatkozó javaslatát, amely szerint a „forgalomba hozatal”: „a termék – fizetés melletti vagy fizetés nélküli – hozzáférhetővé tétele az unióbeli fogyasztók számára, többek között távértékesítéssel *vagy automatákból* történő vásárlásoknál is”[…]. [16] Az egyik oka annak, hogy a javaslatot nem vették át, az lehetett ugyanis, hogy az úgy értelmezhető, hogy hallgatólagosan magában foglalja, hogy a dohánytermékek automatákból való értékesítése megengedett, míg – amint a fenti 28. pontban kifejtésre került – ez a kérdés nem tartozik a 2014/40 irányelv alkalmazási körébe.

40. Ezenfelül a 2014/40 irányelv 2. cikkének 40. pontja szerint valamely termék akkor tekinthető forgalomba hozottnak, ha „fizetés mellett vagy fizetés nélkül” tették a fogyasztók számára hozzáférhetővé. Ennélfogva a fogyasztók számára ingyenesen hozzáférhetővé tett dohánytermékeket e rendelkezés értelmében forgalomba hozták (nyilvánvalóan, amennyiben a dohánytermékek ingyenes terjesztése engedélyezett, ami kizárólag akkor fordulhat elő, ha arra határokon átnyúló hatást gyakorló rendezvények és tevékenységek szponzorálásával összefüggésben kerül sor, és közvetlen vagy közvetett hatása az ilyen termékek reklámozása). [17] Más szóval, nem szükséges, hogy a dohánytermékeket értékesítésre tegyék hozzáférhetővé. Elegendő, ha azokat fogyasztásra teszik hozzáférhetővé. Ebből az következik, hogy ha a dohánytermékeket értékesítésre teszik hozzáférhetővé, azokat forgalomba hozottnak kell tekinteni azt megelőzően, hogy azokat megvásárolják, és azokért fizetnek.

41. Jelen ügyben a fenti 39. és 40. pontból az következik, hogy a cigarettacsomagot akkor hozzák forgalomba, amikor azt a szóban forgó áruautomatában értékesítésre kínálják, nem pedig akkor, amikor fizetnek érte, és fizikailag az eladótól a vevő birtokába kerül.

42. Ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy amennyiben a dohányterméket olyan áruautomatán keresztül kínálják értékesítésre, amelyet a vevőnek kell oly módon működésbe hoznia, hogy a termék annak kifizetése előtt a pénztárszalagra kerüljön, e terméket a 2014/40 irányelv 2. cikkének 40. pontja értelmében abban az időpontban kell forgalomba hozottnak tekinteni, amikor azt az áruautomatán keresztül értékesítésre kínálják, nem pedig abban az időpontban, amikor azért fizetnek, és e termék fizikailag az eladótól a vevő birtokába kerül.

[16] Lásd: a Jogi Bizottság 2013. június 25-i véleménye az Európai Parlamentnek a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2013. július 24-i jelentéséről (22. módosítás, 273. o.).

[17] A tagállamok dohánytermékek reklámozására és szponzorálására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, 2003. május 26-i 2003/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2003. L 152., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 460. o.; helyesbítés: HL 2006. L 230., 27. o.) 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

43. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az előírt egészségvédő figyelmeztetések „egyéb eszközzel" való eltakarásának a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma kiterjed-e arra a helyzetre, amikor az e figyelmeztetést feltüntető teljes csomagolást eltakarják, mivel a cigarettadoboz nem látható akkor, amikor az áruautomatán belül van.

44. A 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata ténylegesen előírja, hogy a csomagolási egységeken és minden gyűjtőcsomagon feltüntetett egészségvédő figyelmeztetéseket „részben vagy egészen semmilyen formában nem takarhatja el, illetve nem zavarhatja meg semmilyen adójegy, árcédula, biztonsági elem, csomagolóanyag, tasak, doboz vagy *egyéb eszköz*",[18] amikor a dohánytermék forgalomba kerül.

45. E tekintetben JS azt állítja, hogy amennyiben a csomagolási egységen feltüntetett, előírt egészségvédő figyelmeztetések azért vannak eltakarva, mert a csomag nem látható, ha az áruautomatában van, nem áll fenn a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének megsértése. Az áruautomata nem az e rendelkezés értelmében vett, az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket eltakaró „eszköz". Ilyen „eszközök" csak olyan elemek lehetnek, amelyek veszélyeztetik az előírt egészségvédő figyelmeztetések sértetlenségét, nem pedig olyan elemek, amelyeket dohánytermékek értékesítésére használnak.

46. A Bizottság azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdés általa történő elemzése fényében a második kérdést nem kell vizsgálni. A Bizottság ugyanakkor jelzi, hogy amennyiben a Bíróság nem ért egyet a 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének Bizottság által javasolt értelmezésével, azt kellene megállapítania, hogy a szóban forgó áruautomata az ezen irányelv 8. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában nem tekinthető-e az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket eltakaró „eszköznek". A Bizottság álláspontja szerint nincs ok arra, hogy e rendelkezést tágan értelmezzük, úgy, hogy a 8. cikk (3) bekezdésének megsértése kizárólag amiatt a tény miatt állapítható meg, hogy a kiskereskedelmi üzletben értékesített dohánytermékeket nem mutatják be ezen üzletben. Az előírt egészségvédő figyelmeztetések hatékony érvényesülése más eszközökkel is biztosítható, például annak biztosításával, hogy a kiválasztógombok megfeleljenek a 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének.

47. Úgy vélem, hogy az előírt egészségvédő figyelmeztetések „egyéb eszközökkel" való eltakarásának 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma nem vonatkozik arra az esetre, amikor a dohánytermékek teljes csomagolását eltakarják abban az esetben, ha e termékek az áruautomatában vannak.

48. Először is, a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata megállapítja, hogy a dohánytermékek csomagolási egységén és minden gyűjtőcsomagon feltüntetett, *előírt egészségvédő figyelmeztetések* részben vagy egészen semmilyen formában nem takarhatók el. E rendelkezés nem mondja ki, hogy azok a *csomagolási egységek*, amelyeken e figyelmeztetések szerepelnek, nem takarhatók el a kiskereskedelmi üzletekben (a figyelmeztetések teljes láthatóságának biztosítása érdekében).[19]

[18] Kiemelés tőlem.

[19] A 2014/40 irányelv előkészítő anyagaiban tulajdonképpen ellenkező megközelítést – azaz a dohánytermékek értékesítési helyeken való bemutatására vonatkozó korlátozások vagy teljes tilalom bevezetését – javasoltak (és vetettek el). Lásd e tekintetben: a 2014/40 irányelv hatásvizsgálata 1. részének 4.1. szakasza (50. o.) és a RAND tanulmány (227. és 233. o.)

49. Másodszor, a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata annyiban, amennyiben kimondja, hogy az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket „eltávolíthatatlan nyomtatással", „letörölhetetlenül" kell elhelyezni, és azokat „részben" semmilyen formában nem takarhatják el, illetve „nem zavarhatják meg", azt kívánja biztosítani, hogy az előírt egészségvédő figyelmeztetések sértetlensége ne kerüljön veszélybe. Azon csomagolási egységek áruautomatában való elhelyezése, amelyeken e figyelmeztetések szerepelnek, nem érintik a figyelmeztetések sértetlenségét.

50. Harmadszor, a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondata nem csak egyszerűen megtiltja az előírt egészségvédő figyelmeztetések eltakarását. Az inkább azt pontosítja, hogy e figyelmeztetéseket bizonyos eszközök, mégpedig „adójegy, árcédula, biztonsági elem, csomagolóanyag, tasak, doboz *vagy egyéb eszköz*" nem takarhatja el.[20] Nyilvánvaló, hogy az áruautomata nem pusztán egy „doboz", és még kevésbé csomagolóanyag vagy tasak. Álláspontom szerint az áruautomata nem tekinthető az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket eltakaró „egyéb eszközre" való hivatkozás miatt a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalom hatálya alá esőnek. Valójában az, hogy e rendelkezés nem határozza meg az „egyéb eszközöket", nem jelenti azt, hogy *bármi*, ami eltakarja a figyelmeztetéseket, a tilalom hatálya alá esik. A példaként felsorolt eszközök sokkal inkább azt sugallják, hogy az „egyéb eszközöket" (adójegyekhez, árcédulákhoz és biztonsági elemekhez hasonlóan) a szóban forgó dohánytermék csomagolásán kell elhelyezni, vagy azoknak önmagukban (mint a csomagolóanyagok, tasakok vagy dobozok) e csomagolást (annak részeit) kell képezniük, ideértve a 2014/40 irányelv 2. cikkének 29. pontjában meghatározott „gyűjtőcsomagot". Nem ez a helyzet az áruautomata esetében, amely nem tekinthető csomagolásnak, mivel (csomagolóanyagok, tasakok vagy dobozok céljától eltérően) nem arra irányul, hogy a dohánytermékek egy vagy több csomagolási egységét foglalja magában vagy tárolja, hanem hogy azokat értékesítésre tegye hozzáférhetővé.

51. Negyedszer, a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdése első mondatának a fenti 47. pontban javasolt értelmezése összhangban van a nemzetközi joggal. Meg kell említenem, hogy az Unió és tagállamai az Egészségügyi Világszervezet 2003. május 21-én Genfben aláírt dohányzás-ellenőrzési keretegyezményében (a továbbiakban: keretegyezmény) részes felek, amely keretegyezmény rendelkezései rájuk nézve kötelezőek.[21] A keretegyezmény 11. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy az egyezmény részes felei „hatékony intézkedéseket hoznak és foganatosítanak annak biztosítására, hogy […] b) a dohánytermékek minden csomagolási egységén és dobozán, és a termékek minden külső csomagolásán és címkéjén szerepeljen a dohányfogyasztás káros hatásait tartalmazó egészségi figyelmeztetés, amely más megfelelő üzenetet is tartalmazhat. […]" Azt is meg kell említenem, hogy a keretegyezmény részes felei olyan irányelveket fogadnak el e keretegyezmény végrehajtása érdekében, amelyek ugyan nem rendelkeznek kötelező erővel, azonban céljuk az, hogy az Európai Unió által a vizsgált területen elfogadott szabályok tartalmára jelentős befolyást gyakoroljanak.[22] Az Egészségügyi Világszervezet dohányzás-ellenőrzési keretegyezménye 11. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek (a továbbiakban: a keretegyezmény 11. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek) 10. pontja előírja, hogy a „Részes Felek kötelesek gondoskodni arról, hogy az egészségi figyelmeztetéseket […] ne takarják az egyéb kötelező csomagolási és címkézési jelölések vagy kereskedelmi külső és belső tájékoztatók", vagy „egyéb jelölések, mint például a zárjegyek, és a Keretegyezmény 15. cikkének előírásai szerinti jelölések". Ennélfogva a keretegyezmény 11. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek 10. pontja szerint az egyedüli elemek, amelyek

[20] Kiemelés tőlem.

[21] Lásd a 2014/40 irányelv (7) preambulumbekezdését. Lásd még ezen irányelv 1. cikkének második albekezdését, amely szerint az irányelv „az Uniónak [keretegyezmény] szerinti *kötelezettségeinek* való megfelelés[re]" törekszik (kiemelés tőlem).

[22] 2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet (C-358/14, EU:C:2016:323, 47. pont).

nem takarhatják az egészségi figyelmeztetéseket, a következők: i. „egyéb kötelező csomagolási és címkézési jelölések”,[23] beleértve a keretegyezmény 15. cikkének előírásai szerinti jelöléseket,[24] valamint ii. a „kereskedelmi külső és belső tájékoztatók”.[25] Nyilvánvaló, hogy az áruautomata nem tartozik egyik ilyen kategóriába sem. Hasonlóképpen az irányelvek 54. pontja kimondja, hogy „[a] Részes Felek gondoskodjanak arról, hogy az öntapadós címkék, matricák, tokok, borítók, mandzsetták, fóliaborítók és a dohánytermékeket gyártók promóciós célú belső és külső tájékoztatói az egészségi figyelmeztetéseket […] ne takarják, ne tegyék nehezen olvashatóvá vagy ne ássák alá azok hatását”. Ismételten, e meghatározások egyike sem használható az áruautomatára való hivatkozáshoz. Mindazon elemek, amelyek a keretegyezmény 11. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek 10. és 54. pontja szerint nem takarhatják az egészségi figyelmeztetéseket, a csomagolási egységen vagy annak gyűjtőcsomagján elhelyezhető vagy feltüntethető elemek.

52. Ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az előírt egészségvédő figyelmeztetések „egyéb eszközökkel” való eltakarásának a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma nem vonatkozik arra az esetre, amikor a dohánytermék teljes csomagolását eltakarják, mivel e terméket oly módon tárolják az áruautomatában, hogy nem látható a vevő számára.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésről

53. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az a kép, amely ugyan nem az eredeti csomagolás valósághű ábrázolása, ám azt a fogyasztó kialakítása – körvonalai, arányai, színei és logója – alapján egy dohánytermék csomagolásával társít, a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében „csomagolási egység[…] […] kép[é]nek” minősül-e.

54. JS úgy véli, hogy a harmadik kérdésre nemleges választ kell adni. Álláspontja szerint az a kérdés, hogy a szóban forgó áruautomatán elhelyezett kiválasztógombokon megjelenített cigarettamárkák képei a csomagolási egységek 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képeinek tekinthetők-e, nem tartozik ezen irányelv alkalmazási körébe, mivel ezen irányelv (48) preambulumbekezdése szerint nem harmonizálja a belföldi reklámozásra vonatkozó szabályokat. Mindenesetre a cigarettamárkák e képei nem minősülnek a 8. cikk (8) bekezdése értelmében vett, cigarettacsomagokra vonatkozó képeknek. Sokkal inkább az értékesítési folyamat részét képezik, mivel lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy kiválasszák azt a cigarettamárkát, amelyet meg kívánnak vásárolni.

55. Ezzel szemben a Bizottság álláspontja szerint a harmadik kérdésre igenlő választ kell adni. Álláspontja szerint a csomagolási egységek képei 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalmát tágan kell értelmezni, oly módon, hogy az a cigarettacsomag valamennyi ábrázolására vonatkozzon. Ez az „image” angol, illetve francia szó használatából; azon követelményből, hogy – mint például élelmiszer-jelölés esetében – a fogyasztónak megfelelő tájékoztatást kell adni ahhoz, hogy megkapja a tények teljes ismeretében történő választáshoz

[23] Nevezetesen „dohánytermékek releváns összetételére és kibocsátásaira vonatkozó információ”, amelyet fel kell tüntetni a dohánytermékek minden csomagolási egységén és külső csomagolásán (a keretegyezmény 11. cikkének (2) bekezdése).

[24] A keretegyezmény 15. cikkének előírásai szerinti jelölések a dohánytermékek tiltott kereskedelmének felszámolására irányulnak. A 2014/40 irányelv szerinti megfelelőjük az ezen irányelv 15. és 16. cikkében előírt egyedi azonosító és biztonsági elemek.

[25] Megjegyzem, hogy a keretegyezmény 11. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek 6. pontjában foglalt meghatározás szerint a „külső tájékoztató (onsert)” „a fogyasztók által a kiskereskedelemben megvásárolt egyedi doboz, illetve karton külsejéhez rögzített kommunikáció […]”.

szükséges információkat, valamint védelemben kell részesülnie a megtévesztő állításokkal szemben; abból a célból, hogy az EUMSZ 168. cikk (1) bekezdése szerint biztosítva legyen az emberi egészség magas szintű védelme; valamint abból a tényből következik, hogy a fogyasztó csak azt követően látná az előírt egészségvédő figyelmeztetést, hogy a cigarettacsomag a pénztárszalagra kerül.

56. Úgy vélem, hogy a cigarettamárkák azon képei, amelyek nem a csomagolási egységek valósághű ábrázolásai ugyan, amelyeket azonban a fogyasztó a kialakítása alapján egy dohánytermék csomagolásával társít, a csomagolási egységek 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képeinek tekinthetők.

57. Amint az a fenti 2. pontban említésre került, a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése szerint a „csomagolási egységek és bármely gyűjtőcsomag […] fogyasztókhoz szóló képeinek" meg kell felelniük ezen irányelv II. címe II. fejezete rendelkezéseinek, azaz azoknak különösen fel kell tüntetniük az előírt egészségvédő figyelmeztetéseket. A csomagolási egység és bármely gyűjtőcsomag képeinek a fogalmát azonban a 8. cikk (8) bekezdése vagy az irányelv más rendelkezése nem határozza meg.

58. Az ítélkezési gyakorlat értelmében azon kifejezések értelmét és terjedelmét, amelyekre az uniós jog semmilyen meghatározást nem ad, az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentésük szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon szövegkörnyezetet, amelyben a kifejezéseket használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek részét képezik. [26]

59. Először is, a „kép" szó általános jelentése nem csak valamely személy vagy tárgy ábrázolására vagy hasonmására terjed ki, hanem valamely személy vagy tárgy alakjának megjelenítésére vagy utánzatára is. Ez azt sugallja, hogy a képnek a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalma magában foglalja többek között a dohánytermékek csomagolási egységeinek vagy gyűjtőcsomagjainak valósághű ábrázolásait, és különösen nem korlátozódik fényképekre. Ez nem csak az angol „image" szóra, hanem a francia „image", az olasz „illustrazione" és a német „Bild" szóra is igaz, amelyet a 8. cikk (8) bekezdésének e nyelvi változataiban használnak.

60. Másodszor, a 2014/40 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amely előírja, hogy a dohányzásra szánt dohánytermékek valamennyi csomagolási egységén és gyűjtőcsomagján kombinált egészségvédő figyelmeztetéseket kell feltüntetni, úgy jellemzi a figyelmeztetést, hogy az figyelmeztető feliratot és „egy kapcsolódó […] színes fényképet" tartalmaz. Ezen irányelv 2. cikkének 33. pontja, amely meghatározza a kombinált egészségvédő figyelmeztetést, a „fénykép vagy illusztráció" szavakat használja. Így a fényképre való hivatkozáskor a 2. cikk 33. pontja és a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja nem a 8. cikk (8) bekezdése által használt „kép" szót, hanem más szót használ („fénykép" vagy „illusztráció"). Ez azt sugallja, hogy a „kép" 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalma nem korlátozódik a csomagolási egységek fényképeire. Ugyanez vonatkozik a 2. cikk 33. pontjának és a 10. cikk (1) bekezdése a) pontjának francia nyelvi változatára, amely a „photo ou […] illustration" és a „photographie" szavakat, nem pedig a 8. cikk (8) bekezdésében használt „image" szót használja; valamint a 2. cikk 33. pontjának és a 10. cikk (1) bekezdése a) pontjának német nyelvi változatára, amely a „Fotografie oder Illustration" és a „Farbfotografie" szavakat, nem pedig a 8. cikk (8) bekezdésében használt „Bild" szót használja. Ez valamennyivel kevésbé igaz a 2. cikk 33. pontjának és a 10. cikk (1) bekezdése a) pontjának olasz nyelvi változatára, amely a „fotografia o […] illustrazione" és a „fotografia"

[26] 2021. április 22-i Austrian Airlines ítélet (C-826/19, EU:C:2021:318, 22. pont).

szavakat, míg a 8. cikk (8) bekezdése az „illustrazione” szót használja. Összességében véve azonban úgy tűnik, hogy a 2. cikk 33. pontjának és a 10. cikk (1) bekezdése a) pontjának különböző nyelvi változatai különböző szót (vagy szavakat) használnak, amikor a konkrét fényképre utalnak.

61. Harmadszor, álláspontom szerint a csomagolási egységek vagy bármely gyűjtőcsomag képei 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalmának oly módon történő tág értelmezése, hogy az nem csak a csomagolási egységek valósághű ábrázolásait foglalja magában, hanem azon képeket is, amelyeket a fogyasztók dohánytermék csomagolásával társítanak, összhangban van ezen irányelv, valamint – konkrétabban – ezen irányelv 8. cikkének célkitűzéseivel.

62. Az ítélkezési gyakorlat szerint a 2014/40 irányelv kettős célt követ, amely a dohánytermékek és kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére irányul, kiindulásként az emberi egészség védelmének magas szintjét alapul véve, különös tekintettel a fiatalkorúak egészségének védelmére.[27] Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, az a kép, amelyet a fogyasztó dohánytermék csomagolásával társít, ugyanúgy vásárlásra késztet, mint a valósághű ábrázolás. E késztetés ellen az előírt egészségvédő figyelmeztetésekkel lehet küzdeni. Így a csomagolási egységek képei 8. cikk (8) bekezdése értelmében vett fogalmának oly módon történő tág értelmezése, hogy az magában foglalja azokat a képeket, amelyeket a fogyasztók dohánytermék csomagolásával társítanak, lehetővé tenné, hogy e figyelmeztetések szerepeljenek ezeken a képeken, ezáltal visszatartana a dohánytermékek vásárlásától, és előmozdítaná az emberi egészség védelmét.

63. Ami a 8. cikk (8) bekezdésének célját illeti, úgy tűnik számomra, hogy e rendelkezés arra törekszik, hogy megakadályozza a 8. cikk (1) bekezdésében meghatározott szabály megkerülését. Valójában a 8. cikk (1) bekezdése szerint a dohánytermék minden csomagolási egységén szerepelnie kell az előírt egészségvédő figyelmeztetésnek. A 8. cikk (3) bekezdése annak tiltásával biztosítja e szabály hatékony érvényesülését, hogy e figyelmeztetések nem takarhatók el vagy zavarhatók meg. A 8. cikk (8) bekezdése többek között azzal a helyzettel foglalkozik, amikor a kiskereskedő az értékesítési helyen el akarja kerülni az előírt egészségvédő figyelmeztetések megjelenítését azáltal, hogy azon csomagolási egységek helyett, amelyeken e figyelmeztetések szerepelnek, e csomagok azon képeit mutatja be, amelyeken nem szerepelnek e figyelmeztetések. Annak előírásával, hogy a dohánytermék csomagolásának képein is szerepelniük kell a figyelmeztetéseknek, a 8. cikk (8) bekezdése e helyzet megelőzésére törekszik, ezáltal a 8. cikk (3) bekezdéséhez hasonlóan biztosítva a 8. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály hatékony érvényesülését. A dohánytermék csomagolása képei 8. cikk (8) bekezdése értelmében vett fogalmának oly módon történő tág értelmezése, hogy az magában foglalja azokat a képeket, amelyeket a fogyasztók a dohánytermékek csomagolási egységeivel társítanak, biztosítaná a 8. cikk (1) bekezdésének teljes érvényesülését. Ez annál is inkább így van, mivel a jelen ügyben a 8. cikk (1) bekezdésének hatékony érvényesülése – amint a fenti 47–52. pontban kifejtésre került – nem biztosítható a 8. cikk (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalom alkalmazásával.

64. Negyedszer, a csomagolási egységek képei 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdése értelmében vett fogalmának a fenti 56. pontban javasolt értelmezése összhangban van a nemzetközi joggal. Valóban, a keretegyezmény 13. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy „[a] Részes Felek,

[27] 2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet (C-358/14, EU:C:2016:323, 80. pont); 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet (C-547/14, EU:C:2016:325, 171. és 220. pont); 2018. október 17-i Günter Hartmann Tabakvertrieb ítélet (C-425/17, EU:C:2018:830, 23. pont); 2019. január 30-i Planta Tabak ítélet (C-220/17, EU:C:2019:76, 38. pont); 2018. november 22-i Swedish Match ítélet (C-151/17, EU:C:2018:938, 40. pont).

minimumként és alkotmányukkal vagy alkotmányos alapelveikkel összhangban: […] b) előírják, hogy egészségi vagy egyéb megfelelő figyelmeztetések vagy üzenetek kísérjenek minden dohányreklámot, és értelemszerűen, promóciót és szponzorálást". „Dohányreklámozás és promóció" a keretegyezmény 13. cikkének (4) bekezdésében foglalt meghatározás szerint „minden olyan kereskedelmi kommunikáció, ajánlás vagy akció, amelynek a célja, hatása vagy valószínű hatása az, hogy akár közvetlenül, akár közvetve népszerűsítsen egy dohányterméket vagy a dohányfogyasztást". Az Egészségügyi Világszervezet dohányzás-ellenőrzési keretegyezménye 13. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek (a továbbiakban: a keretegyezmény 13. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek) 14. pontja szerint „[a]z árusító [automaták] […] puszta jelenlétükkel reklámozási vagy promóciós eszközként szolgálnak a Keretegyezmény fogalmai szerint".[28] Ebből az következik, hogy a keretegyezmény 13. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében a dohányárusító automatákat dohányreklám formájaként egészségi figyelmeztetések kell, hogy „kísérjék", vagy inkább ilyen figyelmeztetéseket kell rajtuk feltüntetni.[29]

65. Ennélfogva úgy tűnik számomra, hogy a csomagolási egységek képei 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalmának nem csak e csomagolás valósághű ábrázolását kell magában foglalnia, hanem azon képeket is, amelyeket az átlagos fogyasztó dohánytermékek csomagolásával társít. Amint a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, annak meghatározásához, hogy a konkrét képhez társíthatók-e csomagolási egységek, figyelembe kell venni annak a körvonalaiban, arányaiban, színeiben és logójában megnyilvánuló kialakítását.

66. Az, hogy a jelen ügyben a cigarettamárkáknak a szóban forgó áruautomatán elhelyezett kiválasztógombjain feltüntetett képei olyan képeknek minősülnek-e, amelyekhez az átlagos fogyasztó kialakításuk alapján dohánytermékek csomagolási egységeket társít, ténykérdés, amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

67. Ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a dohánytermékek „csomagolási [egysége] és bármely gyűjtőcsomag […] képeinek" a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalma nemcsak azon képeket foglalja magában, amelyek csomagolási egységek vagy bármely gyűjtőcsomag valósághű ábrázolásai, hanem azokat a képeket is, amelyekhez az átlagos fogyasztó kialakításuk – körvonalaik, arányaik, színeik és logójuk – alapján csomagolási egységeket vagy bármely gyűjtőcsomagot társít.

[28] Utalni kell ezen irányelvek függelékének „A Keretegyezmény feltételeinek körébe tartozó dohányreklámozási, promóciós és szponzorálási formák példálózó (nem kimerítő) felsorolása" című negyedik franciabekezdésére is, amely hivatkozik a „dohányterméket árusító automatákra".

[29] Igaz, hogy a keretegyezmény 13. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek 40. pontjának utolsó mondata szerint „[a] maximális hatásosság elérése érdekében a Részes Felek által a Keretegyezmény 13. cikke (4) bekezdésének b) pontja szerint előírt figyelmeztetéseknek vagy egyéb üzeneteknek *összeegyeztethetőeknek* kell lenniük a Részes Felek által a Keretegyezmény 11. cikke szerint előírt figyelmeztetésekkel vagy egyéb üzenetekkel a csomagoláson" (kiemelés tőlem), ami azt jelenti, hogy azon egészségi figyelmeztetések, amelyeknek a keretegyezmény 13. cikke (4) bekezdésének b) pontja szerint szerepelniük kell a dohányterméket árusító automatákon, *nem azonosak* azon egészségi figyelmeztetésekkel, amelyeknek a keretegyezmény 11. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint kell a dohánytermékek csomagolási egységein és csomagjain szerepelniük. A keretegyezmény 13. cikke (4) bekezdésének b) pontja és a keretegyezmény 13. cikkének végrehajtására vonatkozó irányelvek 14. pontja azonban egyértelművé teszi, hogy a dohányterméket árusító automatákon legalább *valamilyen fajta* egészségi figyelmeztetésnek szerepelnie kell.

D. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésről

68. Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy amennyiben valamely cigarettacsomag a 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének hatálya alá eső képén nem szerepel az előírt egészségvédő figyelmeztetés, e kép akkor is összhangban áll-e e rendelkezéssel, ha a fogyasztó e figyelmeztetést azt megelőzően is láthatja, hogy megveszi a csomagot.

69. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzés szerint az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság) megállapította, hogy a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése csak abban az esetben tiltja azon cigarettacsomagok képeinek használatát, amelyeken nem szerepelnek az előírt egészségvédő figyelmeztetések, ha e képeket a csomagok helyett az adásvételi szerződés megkötését megelőzően mutatják be. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy egyet lehet-e érteni az Oberlandesgericht Münchennel (müncheni regionális felsőbíróság).

70. JS azt állítja, hogy e rendelkezés akkor sem sérülne, ha a cigarettamárkák szóban forgó áruautomatán elhelyezett kiválasztógombokon megjelenített képeit a csomagolási egységek 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képeinek kell is tekinteni, mivel a fogyasztó látja az előírt egészségvédő figyelmeztetést, amikor a csomagot átadják neki. Ráadásul minden alkalommal, amikor cigarettát szív, látni fogja e figyelmeztetést.

71. A Bizottság ezzel ellentétes álláspontot képvisel.

72. Úgy vélem, hogy amennyiben egy cigarettacsomagnak a 2014/40 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének hatálya alá eső képén nem szerepel az előírt egészségvédő figyelmeztetés, nem lényeges, hogy a fogyasztónak azt megelőzően lehetősége van-e látni a figyelmeztetést, hogy megveszi a csomagot.

73. Először is a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése az arra vonatkozó általános szabályt rögzíti, hogy a csomagolási egységeknek meg kell felelniük ezen irányelv II. címe II. fejezetének követelményeinek, különösen szerepelnie kell azokon az előírt egészségvédő figyelmeztetéseknek. E szabály nem függ semmilyen feltételtől vagy korlátozástól. Ennélfogva a 8. cikk (8) bekezdése – a vásárlási folyamattól függetlenül – tiltja azon képek *használatát*, amelyeken nem szerepelnek az előírt egészségvédő figyelmeztetések. Elegendő, ha a képek a „fogyasztókhoz szól[nak]”, ami bizonyosan így van – mint a jelen ügyben is – az áruházakban használt képek esetében.

74. Másrészt tagadhatatlan, hogy – mivel a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése csak ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében rögzített, arra vonatkozó szabály megkerülésének megakadályozására törekszik, hogy minden cigarettacsomagon szerepelnie kell az előírt egészségvédő figyelmeztetésnek – nem állapítható meg az előbbi rendelkezés megsértése, ha e figyelmeztetést a fogyasztó azt megelőzően láthatja, hogy megvenné a cigarettacsomagot. Ezen értelmezés összhangban áll a 8. cikk (8) bekezdésének megfogalmazásával, amely – ismétlem – nem ír elő az általa meghatározott szabály alóli ilyen kivételt. Más szóval, a 8. cikk (8) bekezdésének nem csupán az a célja, hogy – amint a fenti 63. pont rögzíti – megakadályozza a 8. cikk (1) bekezdésének megkerülését, hanem hogy ki is egészítse az e rendelkezésben foglalt szabályt.

75. Ennélfogva az előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy ha a dohánytermék csomagolási egysége vagy bármely gyűjtőcsomagja 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képén nem szerepel az ezen irányelv II. címének II. fejezetében előírt egészségvédő figyelmeztetés, akkor is megsértik e rendelkezést, ha a fogyasztónak azt megelőzően is lehetősége van látni azt a csomagolási egységet vagy gyűjtőcsomagot, amelyen e figyelmeztetés szerepel, hogy a terméket megvásárolná.

IV. Végkövetkeztetés

76. Mindezek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

1) Amennyiben a dohányterméket olyan áruautomatán keresztül kínálják értékesítésre, amelyet a vevőnek kell oly módon működésbe hoznia, hogy a termék annak kifizetése előtt a pénztárszalagra kerüljön, e terméket a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 40. pontja értelmében abban az időpontban kell forgalomba hozottnak tekinteni, amikor azt az áruautomatán keresztül értékesítésre kínálják, nem pedig abban az időpontban, amikor azért fizetnek, és e termék fizikailag az eladótól a vevő birtokába kerül.

2) Az előírt egészségvédő figyelmeztetések „egyéb eszközökkel” való eltakarásának a 2014/40 irányelv 8. cikke (3) bekezdésének első mondatában foglalt tilalma nem vonatkozik arra az esetre, amikor a dohánytermék teljes csomagolását eltakarják, mivel e terméket oly módon tárolják az áruautomatában, hogy nem látható a vevő számára.

3) A dohánytermékek „csomagolási [egysége] és bármely gyűjtőcsomag […] képeinek” a 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett fogalma nemcsak azon képeket foglalja magában, amelyek csomagolási egységek vagy bármely gyűjtőcsomag valósághű ábrázolásai, hanem azokat a képeket is, amelyekhez az átlagos fogyasztó kialakításuk – körvonalaik, arányaik, színeik és logójuk – alapján csomagolási egységeket vagy bármely gyűjtőcsomagot társít.

4) Ha a dohánytermék csomagolási egysége vagy bármely gyűjtőcsomagja 2014/40 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése értelmében vett képén nem szerepel az ezen irányelv II. címének II. fejezetében előírt egészségvédő figyelmeztetés, akkor is megsértik e rendelkezést, ha a fogyasztónak azt megelőzően is lehetősége van látni azt a csomagolási egységet vagy gyűjtőcsomagot, amelyen e figyelmeztetés szerepel, hogy a terméket megvásárolná.